

[Ulrich.]

ningsløshed, den vil være samfundsskadelig og nationaløkonomisk uforsvarlig. At man derfor fra vor Side gaar imod den med saa stor Styrke, som vi kan, vil ikke kunne forbavse.

Regeringens Forslag gaar ud paa, at den saaledes tilvejebragte Jord udstykkes i Statsfæstebrug paa fra 3 til 15 ha. Blandt Ansøgerne tager man fortrinsvis Hensyn til dem, der har udvist Sparsommelighed og Egnethed, men af disse igen fortrinsvis til de økonomisk ringestillede.

Dette er atter en ganske mærkværdig Opstilling. Jeg troede, at det at være sparsommelig og at være økonomisk daarligt stillet ikke var to Ting, der saadan hang særlig godt sammen, jeg troede tværtimod, at den, der var særlig sparsommelig, ogsaa vilde vise sig at være økonomisk godt stillet, og omvendt, men den højtærede Minister maa altsaa have en anden Opfattelse. Der skal tages Hensyn til Sparsommelighed, men naar et Menneske ellers har vist sig at være sparsommelig og som Følge deraf har nogle Penge i Lommen, skal han diskvalificeres til Fordel for den, som ingen Penge har i Lommen.

Det er ikke nogen samfundsmæssig Foranstaltning. Jeg tror, man skal blive ved det første, at man skal tage særligt Hensyn til dem, der har udvist Sparsommelighed, dem, der ved eget Arbejde har samlet sig en mindre Kapital, at fortrinsvis disse skal have disse Brug. Og saa skal de selvfølgelig ved Siden af være egnede.

De Krav, som den højtærede Minister stiller til disse Brugere, for at de kan anses for egnede, er, i alt Fald paa Papiret, overordentlig ringe, men jeg tvivler jo ikke om, at den højtærede Minister ogsaa har andre Maalestokke for, om de er egnede eller ikke; det skulde slet ikke have forbavset mig, om der havde staaet det Spørgsmaal paa Skemaet: er du vaskeægte Socialdemokrat, ja eller nej? thi dette vil jo sikkert veje overordentlig i Vægtskaalen ved Bedømmelsen af et Menneskes Kvalifikationer, naar den højtærede Landbrugsminister skal vurdere dem.

Jeg tror nu, man skal tage dem, der er bedst uddannede som Landmænd, og dem, der har vist den største Sparsommelighed; saa tror jeg, man gør det paa den Maade, som tjener Samfundet bedst, og det maa være det, vi alle sammen skal stræbe efter.

Af den Jord, som saaledes bliver udstykket, skal der aarlig svares en Afgift paa $4\frac{1}{2}$ pCt. af den til enhver Tid gæl-

dende Jordværdi, og Vurderingen foretages paa samme Maade som al anden Jordvurdering.

Hermed bryder man fuldstændig med det, som hidtil har været gældende for Statsfæstebrugene, og jeg maa gaa ud fra, at man gør det med velberaad Hu. Det har nemlig hidtil været Statsfæstebrugets allerstørste Fordel, at man ikke vurderede disse Brug efter samme Maalestok som et andet Brug. Der staar, som bekendt, i den nugældende Lov om Vilkaar for Bortsalg af Jord i offentligt Eje, at

„ved Omvurderingen skal der bortses fra den Værdiforøgelse, der gennem Ejerens Arbejde eller Kapitalanvendelse er tilført Jorden siden første Vurdering“.

Denne Bestemmelse har i Virkeligheden været til en stor Betyggelse for disse Fæstebrug, en Betyggelse for, at de ikke ved den næste Vurdering i Kraft af det Arbejde, den flittige Mand havde nedlagt i dem, blev sat betydelig op i Værdi og derved ikke alene fik en større Skattepligt, men samtidig en betydelig større Afgiftspligt overfor Staten eller overfor Kirken, efter som der er Tale om en Statsfæster eller en Kirkefæster.

Denne Bestemmelse stryger man nu. Rent politisk kan jeg godt forstaa, at man stryger den, for den har været i himmelraabende Uoverensstemmelse med de Herrer Socialdemokraters og Radikales Snak om lige Skat paa lige Jord. Den har været et fuldstændigt Modtræk imod lige Skat paa lige Jord: det Menneske, der havde købt sin Jord til rent Eje og forbedrede den ved sit Arbejde, ved Kapitalindsats o. s. v., fik sin Ejendom vurderet til en større Værdi og maatte som Følge deraf svare en større Skat; men Statsfæsteren kunde foretage alle disse Forbedringer, uden at hans Ejendom derfor blev sat højere i Værdi.

Det er altsaa det, som man siden 1919, i disse mange Aar, da de Herrer har rejst ud omkring paa Vælgermøder og talt om lige Skat paa lige Jord som det eneste saliggørende, har praktiseret i Jordlovgivningen, en saa ulige Skat paa lige Jord, som overhovedet tænkes kunde. Nu bryder man med dette Princip. Ved det foreliggende Lovforslags Bestemmelser falder denne Særret for Statsfæstebrugene bort. I Fremtiden skal de vurderes til Jordværdi efter samme Regler som al anden Jord og vil da blive underkastet akkurat de samme Vilkaar som alle andre Brug.

Men for de Tusinder af Fæstebrug, der er oprettet, vil der ingen Ændring